

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129

E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Názory veřejnosti na usazování cizinců v ČR - březen 2014

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v14-03</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. – 10. 3. 2014</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1061</i>
Počet tazatelů:	<i>260</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OV.43, OV.110, OV.168a, OV.186</i>
Zveřejněno dne:	<i>11. dubna 2014</i>
Zpracoval:	<i>Naděžda Čadová</i>

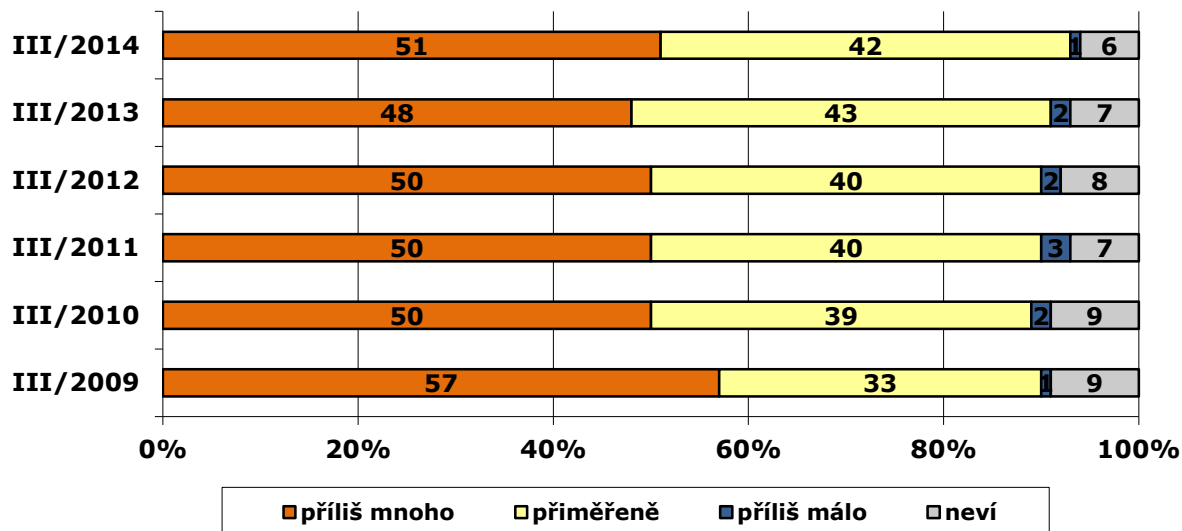
V březnu 2014 CVVM v rámci svého šetření zkoumalo názory české veřejnosti na cizince dlouhodobě či trvale žijící v České republice. Konkrétně byly zjišťovány postoje k tomu, zda je cizinců žijících v ČR příliš mnoho či nikoli, zda by cizinci měli mít právo v ČR dlouhodobě pobývat a zda by jim měla Česká republika umožňovat usazovat se zde natrvalo a jaké důvody pro přijímání imigrantů jsou přijatelné pro českou veřejnost.

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 1, polovina (51 %) českých občanů soudí, že v České republice žije příliš mnoho cizinců. Že je cizinců u nás přiměřeně, si myslí více než dvě pětiny (42 %) veřejnosti a jen minimum lidí (1 %) se domnívá, že u nás pobývá příliš málo cizinců. 6 % dotázaných neumělo na tuto otázku odpovědět.

Oproti minulému šetření z března 2013 nedošlo k žádné změně, která by překračovala hranici výběrové statistické chyby, a stávající rozložení názorů se významně neliší ani od výsledků z let 2012, 2011 a 2010. V roce 2009, kdy byla otázka v této podobě zkoumána poprvé, byl v porovnání s aktuálním výsledkem zřetelně (o 6 procentních bodů) vyšší podíl respondentů, kteří množství cizinců v ČR hodnotili jako přílišné, a to hlavně na úkor podílu těch, kteří množství cizinců viděli jako přiměřené,

(podíl dotázaných označujících množství cizinců žijících v ČR za přiměřené je v současnosti o 9 procentních bodů vyšší než v roce 2009.)

Graf 1. Názory na množství cizinců žijících v ČR¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost, aktuální data Naše společnost březen 2014, 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Rozdíly v názorech se projevují především podle věku a osobní zkušenosti s cizinci. Možnost *příliš mnoho* relativně častěji uváděli lidé starší 60 let, důchodci, obyvatelé Prahy a ti, kteří mezi cizinci nemají přátele nebo známé. Lidé deklarující dobrou životní úroveň, dotázaní mající vysokoškolské vzdělání, mladí lidé ve věku do 29 let a ti s přáteli mezi imigranty se o něco častěji kloní k možnosti *přiměřeně*.

Další zjišťovanou věcí bylo, zda by cizinci měli mít možnost dlouhodobě pobývat na území ČR. Z nabízených odpovědí čtyři pětiny respondentů (80 %) vybraly možnost „jen za určitých podmínek“. 6 % českých občanů zastává názor, že cizinci by na území ČR měli mít možnost pobývat bez omezení. Desetina dotázaných (11 %) si naopak myslí, že by cizincům nemělo být vůbec umožněno dlouhodobě u nás pobývat. 3 % obyvatel uvedla možnost „nevím“.

Tabulka 1. Dlouhodobý pobyt cizinců v ČR² (%)

	5/03	5/07	3/08	3/09	3/10	3/11	3/12	3/13	3/14
vůbec ne	17	10	8	11	9	10	11	11	11
jen za určitých podmínek	73	74	80	78	78	79	77	77	80
bez omezení	5	12	9	7	10	8	9	9	6
neví	5	4	3	4	3	3	3	3	3

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost, aktuální data Naše společnost březen 2014, 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Znění otázky: „Domníváte se, že v současné době žije cizinců na území České republiky“ Varianty odpovědí: příliš mnoho, přiměřeně, příliš málo.

² Znění otázky: „Cizinci by podle Vás v ČR“ Varianty odpovědí: neměli mít vůbec možnost dlouhodobě pobývat, měli mít možnost dlouhodobě pobývat jen za určitých podmínek, měli mít možnost pobývat bez omezení.

V porovnání s výzkumem z loňska nebyla u této otázky zaznamenána statisticky významná změna, od roku 2008 se jedná v zásadě o stabilní názor. Oproti roku 2003 je ovšem patrný úbytek lidí, kteří jsou zcela proti dlouhodobému pobytu cizinců v ČR.

Muži, respondenti se základním vzděláním, nezaměstnaní a lidé, kteří nemají žádné přátele nebo známé mezi cizinci v o něco větší míře projevují názor, že cizinci by vůbec neměli mít právo v ČR dlouhodobě pobývat.

Dále byla položena otázka, zda by mělo být umožněno usadit se v ČR každému, kdo o to projeví zájem. Více než tři pětiny (62 %) občanů s tímto nesouhlasí, 26 % *rozhodně nesouhlasí* a dalších 36 % *spíše nesouhlasí*. Naopak souhlas vyjádřila asi třetina (34 %) obyvatel, 4 % *rozhodně* a 30 % *spíše*.

V porovnání s předcházejícím šetřením, které proběhlo v březnu loňského roku, došlo k nárůstu podílu dotázaných, kteří *rozhodně nesouhlasí* s tím, aby každému, kdo má v úmyslu přijít do České republiky a žít zde, to bylo umožněno, o 5 procentních bodů na úkor mírného poklesu (o 4 procentní body) těch, kdo s tím *spíše nesouhlasí*. Podíl dotázaných, kteří *rozhodně nesouhlasí* s tím, aby u nás bylo umožněno usadit se každému, kdo o to projeví zájem, je tak v současnosti nejvyšší za celé sledované období, tedy od roku 2005.

Tabulka 2. Umožnit trvalé usazování (%)³

	2/2005	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011	3/2012	3/2013	3/2014
rozhodně ano	3	6	5	5	6	6	5	4
spíše ano	25	36	29	36	34	31	31	30
spíše ne	43	34	39	36	38	39	40	36
rozhodně ne	22	17	21	17	16	18	19	26
neví	7	7	6	6	6	6	5	4

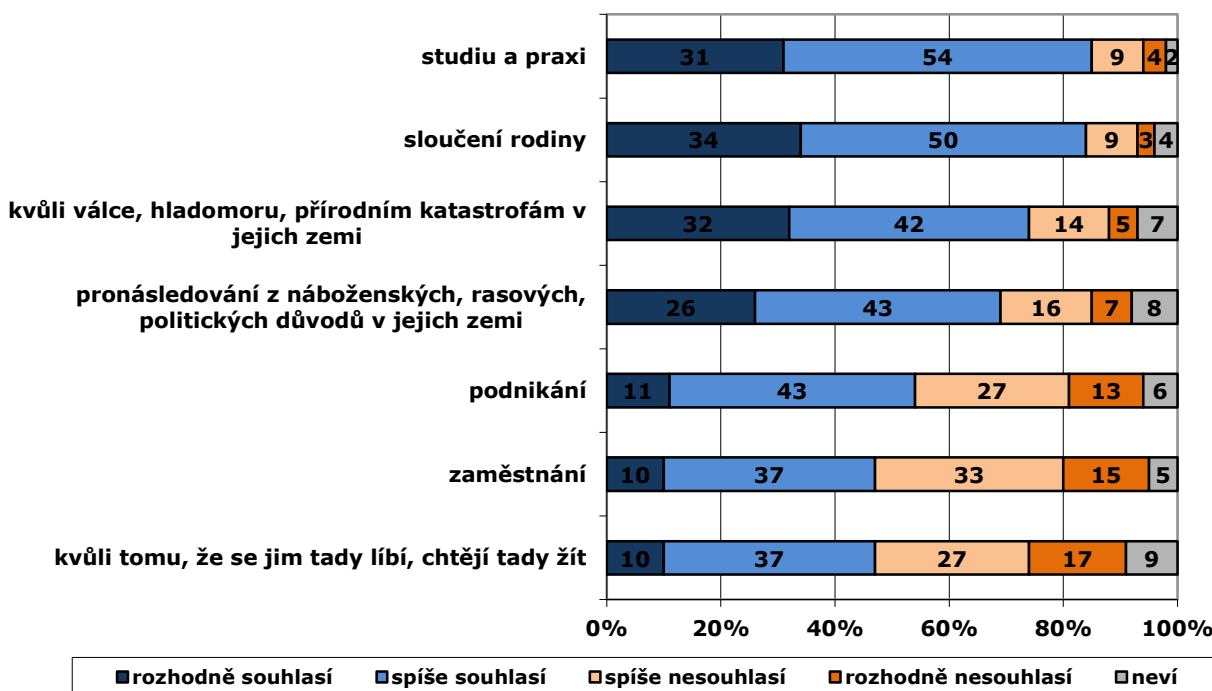
Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost, aktuální data Naše společnost březen 2014, 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Častěji než ostatní vyjádřili rozhodný nesouhlas s umožněním neomezeného příchodu cizinců lidé se špatnou životní úrovní, nezaměstnaní, obyvatelé Prahy a ti, kteří nemají osobní kontakty s cizinci zde žijícími. Naopak studenti, obyvatelé Pardubického kraje a Vysočiny a občané s přáteli nebo známými mezi přistěhovalci v o něco větší míře volí souhlasné odpovědi.

Poslední otázka se zaměřila na přijatelnost různých důvodů pro přijímání imigrantů z pohledu české veřejnosti. Jako nej přijatelnější důvody pro přijímání cizinců k pobytu v ČR se ukazují být studium a praxe (85 % *rozhodně + spíše souhlasí*) a sloučení rodiny (84 %). Většina českých občanů souhlasí i s přijímáním imigrantů kvůli válce, hladomoru nebo přírodním katastrofám v jejich zemi (74 %) a pronásledování z náboženských, rasových, či politických důvodů (69 %). Nadpoloviční většina dotázaných podpořila také umožnění pobytu cizinců za účelem podnikání (54 %). Značně rozpolceně se pak česká veřejnost staví k tomu, zda má být cizincům umožněn pobyt v ČR za účelem zaměstnání (47 % souhlasí, 48 % nesouhlasí) a také proto, že se tady cizincům líbí a že tady chtějí žít (47 % souhlasí, 44 % nesouhlasí).

³ Znění otázky: „Domníváte se, že každému, kdo má v úmyslu přijít do České republiky a žít zde, by to mělo být umožněno?“ Varianty odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Graf 2. Umožnit pobyt cizincům kvůli následujícím důvodům⁴

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost, 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak ukazují údaje v tabulce 3, ve srovnání s předešlým šetřením nedošlo k žádné statisticky významné změně, situace od roku 2012 je v podstatě stabilní. Oproti výzkumům realizovaným v letech 2007 a 2009 vzrostl podíl souhlasu u důvodu sloučení rodiny a podnikání (v tomto případě ale může být příčinou změna formulace otázky).

Tabulka 3. Souhlas/nesouhlas s umožněním pobytu cizincům kvůli následujícím důvodům – časové srovnání

	V/07	III/09	III/11	III/12	III/13	III/14
studium a praxe	86/11	86/10	87/10	86/11	86/11	85/13
sloučení rodiny	78/18	79/15	83/13	85/11	85/12	84/12
kvůli válce, hladomoru, přírodním katastrofám v jejich zemi	-	-	-	77/17	77/17	74/19
pronásledování z náboženských, rasových, politických důvodů v jejich zemi	-	-	-	70/21	71/22	69/23
podnikání*	40/50	41/48	44/49	53/40	56/38	54/40
zaměstnání	53/43	49/45	45/50	49/47	48/48	47/48
kvůli tomu, že se jim tady líbí, chtějí tady žít	-	-	-	48/44	45/47	47/44

Pozn.: Údaje v tabulce představují procentní součty podílů *rozhodně souhlasí* + *spíše souhlasí* a *spíše nesouhlasí* + *rozhodně nesouhlasí*. Dopočet do 100 % u každé dvojice čísel tvoří odpovědi *nevím*.

*V letech 2007 – 2011 bylo znění položky *podnikání na živnostenský list*.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost, aktuální data Naše společnost březen 2014, 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

⁴ Znění otázky: „Souhlasíte či nesouhlasíte s tím, aby Česká republika umožňovala pobyt cizincům kvůli: a) sloučení rodiny, b) podnikání, c) zaměstnání, d) kvůli tomu, že se jim tady líbí, chtějí tady žít, e) studiu a praxi, f) pronásledování z náboženských, rasových, politických a podobných důvodů v jejich zemi, g) kvůli válce, hladomoru, přírodním katastrofám v jejich zemi?“ Varianty odpovědí: rozhodně souhlasí, spíše souhlasí, spíše nesouhlasí, rozhodně nesouhlasí.